

**Uredništvo:**  
Schillerjeva cesta šte. 3,  
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

# NARODNI DNEVNIK

**Upravišтво:**  
Schillerjeva cesta šte. 3.  
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:  
celoletno . . . K 25.—  
polletno . . . K 12-50  
četrletno . . . K 6-30  
mesečno . . . K 2-10  
Za **Nemčijo:**  
celoletno . . . K 28.—  
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—  
Naročnina se pošilja vnaprej.  
Za **oglasje (inzerate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkratn natis primeren popust.  
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 247.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 28. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

## Organizacija naprednih struj na Slovenskem.

Piše Ljudevit Furlani.

### I. Klerikalizem in šolstvo.

Dalje.

O tem, kako so klerikalci v 25 letih, odkar vladajo v Belgiji, šolstvo „reformirali“, zavračam na članek, ki ga je svoje dni prinesla „Domovina“ in na konec uvodnika v „Nar. Dnevniku“ št. 115.

Razlika med moderno državno šolo in klerikalno šolo je na kratko ta: Državna šola si prizadeva vzgajati krepke individuve, razviti v njih vse talente in spretnosti ter je na tak način kar najbolj mogoče usposobiti za boj za življenje. Čim krepkejši, čim zdatnejši je posameznik, tem mogočnejša in uplivnejša je njih skupnost t. j. država. Cerkev stoji na nasprotnem stališču. Ona se boji močnih individualitet, ker bi lahko zadobile upliv na mase ter je cerkvi odtujile. Močne individualitete se pač lahko spuntajo tudi proti državi, toda država ima druga sredstva, da se brani proti tem upornikom. Ima zakone in ječe, vojaštvo itd.; cerkev vsega tega nima, zato si na vso moč prizadeva, da si ali popolnoma podvrže državno moč, kakor na Španskem, ali pa, da vzdrži mase v nevednosti in vsled tega v pokornosti. V šolah se lahko vzgajajo ali pa tudi ubijajo individualitete. Zato se vede ta srditi boj med državo in cerkvijo za šolo. Cerkev hoče imeti pokorne črede, ki ne mislijo s svojo glavo, ki nimajo ne svoje inicijative ne svoje volje, ki se mariveč vedno in brezpogojno pokore volji in povelju svojih voditeljev. Čim večja je nevednost mas tem boljše za njih voditelje in gospodarja. Krdece voditeljev cerkev lahko sijajno preskrbi, naj bodo mase še tako uboge, glavarji bodo živeli v obilnosti in bogastvu. Da, čim večje je duševno in materijelno uboštvo mas, tem večje je bogastvo klerikalnih voditeljev. To vidimo posebno jasno na Španskem, kjer je papež naj-

bogatejši zemljiški posestnik v deželi in kjer raste bogastvo samostanov in cerkvenih dostojanstvenikov tako neznanosko naglo, da bode kmalu jedna tretjina vsega narodnega premoženja v cerkvenih rokah.

Tudi pri nas na Slovenskem se je klerikalizem vrgel z vso silo na šolstvo in na šolsko mladino. Na Kranjskem so klerikalci gospodarji in ljudsko šolstvo bode kmalu tako „reformirali“, da bode zopet tako, kakršno je bilo v konkordatski dobi. Na srednjih šolah po vsem Slovenskem je klerikalni sistem vohunstva med dijaštvom in učiteljstvom v bujnem cvetu. Naravno razmerje med profesorji in dijakmi, to je razmerje dobrega, skrbnega očeta in sina, je izginilo, odkar klerikalni dijaki špijonirajo svoje učitelje ter je ovajajo katehetu in njegovim klerikalnem tovarišem v profesorskem zboru. Zamrla je kolegijalnost med profesorji in nič ni več prijateljstva in odkritosrčnega tovarištva med učenci. Na njih mesto stopa splošna nezanimljivost in sumljivost. Namesto plemenitega tekmovanja med mladino, kedo bode bolje razvil svoje umstvene in duševne moči, da bi bolje služil narodu in domovini, stopa štreberstvo in ozkosrčna sebičnost, ki se žene samo za svojo osebno koristjo. Vse to pa zastruplja mlade duše in ubija značaje, vničuje družabno življenje. — Take so postale naše šole pod klerikalnim uplivom.

Vzgajališč za možko in žensko mladino sploh nimamo, kajti samostanski internati za deklice in škofovska deška semenišča so zavodi, v katerih se otroci ne vzgajajo ampak dresirajo na klerikalni program. Posvetnih, prostih vzgajališč nimamo. O tem bi bilo treba mnogo premišljevat in kar najhitreje ukreniti potrebno, da se vse te usodepolne nedostatke vsaj nekoliko odstrani. Posledice tega se jasno kažejo v vsem našem javnem življenju. Kupovanje duš, katero so naši klerikalci uvedli, bode kmalu uničilo vso javno, rodbinsko in osebno moralo. —

Klerikalci imajo denar in politično moč, oboje zlorabijo brez vseh pomislekov. Dijakom ponujajo mesta v škofovskih semeniščih, na visokih šolah podpore in stipendije, odvetnikom in zdravnikom klientelo, učiteljem, profesorjem in uradnikom dobre karijere, duhovnikom dobre fare, kmetskim veljakom županska mesta, občinska odborništa, uplivna mesta v zadugah, častna mesta v društvih, poslanske mandate; trgovce in obrtnike držijo na vrvcu s tem, da jim groze z bojkotom, ako bi ne hoteli voliti njih kandidatov. . . . Politični boji na Slovenskem se niso še nikdar bojevali s tako srditostjo, s tako brutalno brezobzirnostjo in s tako strastnostjo kakor dandanes. Nobena stranka ni še svojih političnih nasprotnikov tako preganjala in s tako brezsrčnostjo gmotno in moralno uničevala, kakor to delajo dandanes klerikalne stranke na Slovenskem. Od svojih privržencev pa ne zahtevajo, naj verujejo, kar jih uče, dovolj jim je, da glasujejo za nje, da jim izročajo otroke v „odgojo“, skratka, da store. Kar oni od njih zahtevajo. Od kupljenih voditeljev tudi ne zahtevajo vere in verskega čuta temveč dela za klerikalno stvar. Vse to pa dela klerikalizem v imenu „pozitivnega krščanstva“, v imenu „krščanskega svetovnega naziranja“, v imenu vere v „osebnega Boga“. V imenu teh gesel nam ubijajo mladino v šolah in odgojevališčih in spodkopujejo javno moralo v življenju. Ako se jim posreči dobiti šole popolnoma v svoje roke, bodo zavladali na Slovenskem samostani in jezuitje kakor na Španskem, Slovenci pa bodo postali zreli, da se ponemčijo in poitaljančijo, kajti narod, kateremu je klerikalna „vzgoja“ in šola zlomila hrbtišče, se ne more več upirati kulturno in moralno višje stoječim narodom. — To si dobro premislimo, predno si damo brez boja in brez odpora popolnoma poklerikaliti šolo.

## Darujte za Nar. sklad!

## Shod slovenske napredne mladine v Žalcu.

Govor gov. Ferleza iz Št. Jurja ob J. ž., katerega so zborovalci nagradili z navdušenim pritrevanjem, se glasi sledeče: Veseli me od srca, ker vas vidim, dragi tovariši in tovarišice, v tolikem številu zbrane danes v središču prekrasne Savinske doline; kaže to, da se resno zanimate za napredno mladinsko zvezo. Vse se zbira in organizira, zakaj bi se pa mi napredni mladenci in mladenke ne? Da leži v skupnem, organiziranem delu in nastopu velika moč, so spoznali naši domači in tuji nasprotniki, ki se danes na vso moč združujejo in pripravljajo, da bi nas okolili in ugonobili. Kar ne more storiti posameznik, to lahko stori združena, organizirana četa; skupno bomo odbili vsak napad od jedne in druge strani. Čvali bomo do z bistrim očesom, junaško in neustrašeno svoj rod in svoje prepričanje.

Namen in cilj mladinske organizacije je velik in blag; imeli ne bodo od nje dobička samo društveniki temveč cel narod. Saj bode imela naša zveza predvsem nalogo, da bode budila narodno zavest med svojimi člani. Proč s suženjskim klečeplazenjem pred tujcem! Ne nosimo več svojih težko prisluženih vinarjev tujim barantačem in trgovcem, podpirajmo svoje slovenske ljudi! Obratno pa zahtevamo tudi od teh, da pošteno ravnaajo s kupovalci in da si iščejo le slovenske tvrdke, ki tržijo na debelo. V tem oziru nas čaka še mnogo dela — in ravno naša napredna mladinska zveza se ga naj z vsemi močmi poloti!

Imamo pa tudi še mnogo drugih narodnih grehov. Slaba je navada mešati med našo lepo materinščino tuje in skvarjenetnje besede. Militerdajč naših fantov, ki pridejo od vojakov, je dovolj slabo znan; ista napaka se rada poloti tudi naših tovarišev, ki pridejo iz rudnikov in tovarn. Narodni greh je tudi, lomimo v uradih slabo nemščino če jo znamo, namesto da bi uradnike

## LISTEK.

### V stepi.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik. Konec.

„No, kdo drugi? Ti morda? Ali jaz? No, da — tu imamo sedaj nčejnaka . . . spretno je opravil ž njim . . . in pripravil je s tem svoja tovariša v najlepšo zadrego . . . Da sem vedel to včeraj, bi bil „študenta“ umoril. Z enim mahom bi ga bil ubil: takole s pestjo na sence — in en lopov bi bil manj na svetu! Ali pa tudi razumeš, kaj je pravzaprav storil? Sedaj morava iti tako, da nas ne opazi nobeno človeško oko v stepi, razumeš? Kajti — danes bodo mizarja našli — zadavljenega in oropanega. In pazili bodo na naju — odkod prihajava, kje sva prenočila — in potem naju ujamejo . . . četudi nimava ničesar pri sebi . . .

Ampak njegov samokres sem utaknil v žep! Lepa stvarca!

„Vrzi ga proč!“ sem klical vojaku.

„Stran vreči?“ je rekel s pomislekom. „Dragocena reč je. In morda naju niti ne ujamejo . . . ne, ne vržem ga proč . . . Kdo ve, da je nosil mizar orožje? Morda je vreden tri rublje, ena kroglja je v njem . . . o ko bi mogel prisoliti to kroglo našemu ljubemu tovarišu za ušesa! Koliko denarja je neki ukradel? Ta pes! O proketo! . . .

„Uboge mizarjeve hčerke!“ sem rekel jaz.

„Katere hčerke? Oh, od tegale? No, zrasle bodo . . . naju itak ne bodo omožile, to naju ni treba skrbeti . . . toda pojdiva, brate, hitreje . . . kam pa hočeva iti?“

„Ne vem — vseeno . . .“

„Tudi jaz ne vem, in vem, da je vseeno, pojdiva na desno, tam mora biti morje!“

Šla sva na desno.

Jaz sem se obrnil. Daleč od naju je ležal teman kupček na stepi in nad njim je svetilo solnce.

„Ali gledaš, če je vstal od mrtvih? Bodi brez skrbi, ta ne pride za nama . . . zdi se mi, da ima učenjak vajo, napravil je to izborno . . . tudi tovariš! Lepo nama je zagodel! Ah, brate! Hudozni postajajo ljudje, od leta do leta bolj hudobni!“ je rekel vojak žalostno.

Tiha in samotna, od jutranjega solnca popolnoma žareča stepa se je razprostirala krog naju in se na horizontu združila z nebom, ki je žarelo tako svetlo, milo in bogato, da se je zdelo, kot da je nemogoče vsako temno in nepošteno dejanje sredi velikega dostojanstva te svobodne, od modre nebeške kupole obdane ravnine . . .

„A lačen sem, brate!“ je dejal moj tovariš, vrteč si svalčico.

„Kaj bova danes jedla, in kje, in kako?“

To je bilo vprašanje . . .

\* \* \*

Tukaj je nehal pripovedovalec — moj sosed v bolnišnici — in mi dejal: „To je vse! Vojak in jaz sva postala dobra prijatelja in potovala sva daleč skupaj. Bil je prijazen in jako izkušen fant — tipičen vagabund. Spoštoval sem ga. Do Male Azije sva potovala skupno, tam sva se ločila . . .

„Ali se spomnite kdaj na mizarja?“ sem vprašal jaz.

„Kakor vidite — ali kakor ste slišali!“

„Ih — drugega nič?“

Smejal se je. „In kaj naj čutim pri tem? Jaz nisem kriv, da se mu je to zgodilo, kakor vi niste krivi tega, kar se je zgodilo z menoj . . . Sploh pa ni nikdo ničesar kriv, kajti kakor sedaj živimo, smo vsi skupaj živali.“

silili, da govore slovenski. Če kdo ne zna našega jezika, pa naj gre v stran! Mi ga nismo klicali k nam! Proč z našo mlačnostjo, proč s ponižnostjo; ako je vsega na svetu konec, mora biti tudi tega!

Druge točke, za katere se bode treba Zvezi slov. napr. mladine resno zavzeti, naštel se bode naš vrli vodja in organizator Andrej Oset (živahno ploskanje). Organizaciji, katero danes tukaj ntemeljujemo, želimo, da bi se razrastla v mogočno drevo, ki bode razprostrlo svoje močne veje po celi deželi. Dragi mladeniči in mladenke! Delujmo vsak po svojih najboljših močeh v svojem kraju, povejmo tovarišem, kake cilje ima naša mladinska zveza, da bodo vsi patančno vedeli, zakaj se gre in da ne bode tako kakor pri nasprotnikih. Ako se vpraša kakega klerikalnega fanta, kak namen ima klerik, mladinska zveza, pa se čisto složno odseka: Saj imajo vse kaplan popisano! (Hrupen smeh in ploskanje.)

Klerikalcem vzamemo vsako možnost, da bi še nadalje zapeljevali naš narod, ako bode mladina zbrana za našo narodno, kmečko zastavo! Prepričan sem, da se bodo posluževali najbolj nečastnih in nizkotnih sredstev, da bi uničili našo zvezo: obrekovali nas bodo in blatili, kar se bo dalo. Toda s tem bodo kazali le svojo duševno surovost, svojo neizobraženost, svoje sovraštvo proti narodni in svobodni kmečki misli. Tovariši in tovarišice, opozorite na to svoje druge in družice!

Vendar pa nas naj vse to ne plaši: krepko naprej na delo, v boj za bitje in obstanek napredne narodne misli! Naj ne odstopi nikdo izdajalsko in bojazljivo! Stojmo vsi trdno kot junaki, kot sive skale v naših gorah, stojmo pripravljeni z orožjem v roki, z orožjem neomajnega prepričanja, delavnosti in izobrazbe. Spremljaj nas od danes naprej na vseh potih geslo: Na delo med mladino! (Burno dolgotrajno odobravanje.)

## Politična kronika.

d V državnem zboru se je včeraj nadaljevala draginjska debata. Zanimanje zbornice za to debato je bilo zelo majhno. Govorniki so govorili praznim klopem kakor vselej kadar se gre za kako v resnici ljudsko potrebo. Nemški agrarec Damm se je branil v imenu graščakov proti znižanju ali odpravi colnin na žito do 31. jul. 1910, češ, da bi imelo to slabe posledice na žitne cene prihodnjega leta, ker bi se tačas nakupilo mnogo cenejšega ruskega in ameriškega žita. Govoril je tudi proti uvozu tujega mesa in živine. Sredstva proti neznosni draginji ni vedel seveda nobenega boljšega ko — odsek, ki bode preiskoval, koliko so krivi različni činitelji na draginji. V debato je za njim posegel trgovski minister Weisskirchner. Konstatiral je čisto nekaj „novega“, namreč, da je draginja splošna. Krivo je tega zvišanje delavskih plač, na drugi strani pa padanje konjunktura. Glede colnin na žito je izjavil, da se je avstrijska vlada obrnila na ogrsko glede znižanja colnin na žito, ker je letošnja žetev povprečno slaba — a ogrska vlada je izjavila, da znižanja ne dovoli, ker je žetev dobra. Kako bi tudi drugače madžarski grofje govorili! Na zvišanje žitnih cen nengodno upliva še vedno obstoječa terminska kupčija v Budimpešti. (Dr. Korošec, kje so tvoje objube?) Kot važno sredstvo za omejevanje draginje je omenil minister organizacijo producentov in konzumentov, s čemur bi se odpravili prekapci. Minister je za izvolitev odseka, ki bo draginjo preštudiral in vladi stavil primerne

predloge. — Koncem seje se je pralo še umazano perilo različnih poslancev. Kroy je trdil, da ni po protekciji avanziral, dasi mu je dr. Ellenbogen dokazal, da je v dveh letih toliko napredoval v službi ko drugi ljudje s 16 ali 17. Dr. Ellenbogen je ponavljal očitanja proti prostemu socializmu Stareku, da si je dal interpelacije plačevati. — Dr. Korošec se je pritoževal, da daje vlada „N. F. Presse“ prva poročila o svojih predlogih. Zlasti je to očitil finančnemu ministru Bilinjskemu. — Med interpelacijami omenjamo Roblekovo o letošnjih sodnijskih imenovanjih na Spod. Štajerskem in Marckhl-Wastianovo glede „napadov“ na Nemce na Spodnjem Štajerskem in glede Nemcem krivičnih, razmer v občini celjska okolica, katere mora baje celjsko okrajno glavarstvo takoj odpraviti.

d Nova pogajanja za rešitev parlamentarne krize. Bienenrth se je začel zopet pogajati s posameznimi strankami v drž. zborni, da bi si ustvaril trdno in verno večino. Za rekonstrukcijo kabineta se baje sedaj ne gre. Danes sprejme vodje nemških strank, jutri pa vodje slovanskih. Bienenrth hoče znova začeti tudi pogajanja glede sprave v češkem deželnem zborni; ako se ta doseže, pretrga nekaj časa državni zbor svoje delo, da nadaljuje češki deželni zbor seje in dovrši svojo nalogo. Na uradniško ministerstvo se več ne misli, ker bi to itak ne zboljšalo položaja. — Nemško-klerikalni listi odkrito priznavajo, da so se vršila zadnje dni pogajanja glede nove češko-poljsko-nemške koalicije, a so se razbila. — Kot uvod k pogajanjem se je Bienenrth že včeraj kar v zbornici posvetoval s Šustersičem, Sylvestrom in Chiarijem.

d Vzroki ponovnih Bienenrthovih pogajanj. Graški „Volksbl.“ ima iz Dunaja poročilo, da leži pravi vzrok ponovnim Bienenrthovim pogajanjem na Ogrskem. Aehrenthalu in Andrassyju se je posrečilo najti na Ogrskem trdno večino — seveda proti gotovim avstrijskim koncesijam. Zato se trudi sedaj Bienenrth s pomočjo Poljakov, da bi dobil v zbornici trdno večino za dovolitev vojaških koncesij in plačevanja v gotovem denarju. Načrt je za to takšen, da bi odstopili sedanji ministri razun Bienenrtha, kateri bi sestavil novo ministerstvo. Za to vlado se išče sedaj večina. Slovani še se o stvari niso izjavili.

d Zvišanje tovarnih tarifov na Južni železnici. Včeraj se je vršilo, kakor smo že poročali, v tej zadevi posvetovanje vseh poslancev iz volilnih okrajev ob J. ž. Sklenilo se je odločno nastopiti proti nameravanemu zvišanju. Južna železnica oškoduje že desetletja s svojimi tarifi vse dežele po katerih teče. Ona je tudi vzrok, da se ne gradi druge prepotrebne proge. Obsodilo se je najodločnejše, da bi postal sekcijski šef v železniškem ministerstvu Schonka, ki je doslej vodil pogajanja z Južno železnico glede zvišanja tarifov (!!), generalni ravnatelj Južne železnice (!!). S tem bi si zvišal svoje dohodke od 30 na 80 tisoč kron letno! Izvolil se je stalni odsek, ki se bo ukvarjal s to važno gospodarsko zadevo in bode tudi danes vložil tozadeven protest v železn. ministerstvu. Izmed Slovencev so v odseku Šuklje, dr. Rybář in Gregorčič.

### Drobne politične novice.

Črnogorska skupščina je sklicana na 18. novembra.

Še glasovi o obisku ruskega carja v Italiji. Večina nemško-avstrijskih listov je mnenja, da si hoče Italija priboriti pri obnovljenju trozveze ugodnejše pogoje. Ako bi se ji ti ne dali — pa se bo vezala drugod.

— Časopisje v Nemčiji konstatira enoglasno, da je imel obisk naperjeno ost proti Avstriji; isto potrjuje francosko in angleško časopisje. „Daily Graphic“ pravi, da je sovraštvo Italijanov do Avstrije toliko, da so potihnile vse demonstracije socialistov proti „krvavemu“ carju kakor hitro je javnost videla, da pride car v Italijo kot nositelj antipatije proti Avstriji.

## Dnevna kronika.

z Hišna preiskava v Solunu. Ker je policija izvedela, da se po solunskem vilajetu širijo iz Bolgarske vtihovtapljenе knjige, naperjene proti Turški, je vlada odredila hišno preiskavo v solunski bolgarski knjigarni. Komisija je našla veliko zalogo teh knjig in jih zaplenila. Knjigarja Samardžijeva so zaprli.

z Razgnani zaupni sestanek. Naprednjaki so pred sinoči sklicali v Zagreb zaupni sestanek v svoji čitalnici, na katerem bi imeli govoriti Davorin Trstenjak ter urednika Wildner in Schlegl. Dasi so vsi zaupniki imeli vabila, vendar je policija shod razgnala, ker sklicatelj Wildner ni imenoma poznal vseh prisotnih. Razgnani zborovalci so nato demonstrirali po ulicah, kličoč: „Abzug Rauch, živila sloga Hrvatov in Srbov!“

Popolna srbska gimnazija v Skoplju. Ta teden so se otvorili višji razredi na skopljski srbski gimnaziji, da imajo torej Srbi sedaj v Makedoniji, v tej nekulturni zemlji, dve popolni gimnaziji.

v Zgodovinar Delbrück proti germanizaciji. Znani nemški historik dr. Hans Delbrück je imel celo vrsto predavanj v Poznanju, v katerih je govoril o celi današnji germanizatorski politiki Nemčije in o narodnostnem vprašanju. On je pravil, da veliki voditelji nemške ideje, Stein, Scharnhorst, Gneisenau niso pojmovali nemške ideje tako, kakor se danes pojmuje. Nad narodno idejo so stajali obče interese: svoboda, blagostanje itd. Proti Napoleonu se ni nikdo boril za narodnost, nego za svobodo. Ne smemo pozabiti, da 12 milijonov avstrijskih Nemcev ni prištevali nemškemu državljanom. A zakaj težimo mi za jedinstveno nacionalno državo? Čisto narodne države ni na svetu. Delbrück močno obsoja protipoljsko politiko. To, kar delajo Prusi že več kot dvajset let v iztočnih pokrajinah, ne bo imelo ne materialnega, ne moralnega uspeha. Pred dvajsetimi leti je pisal Delbrück, da bo ta politika oslabila Nemce, Poljake pa podkrepila. To trdi tudi danes, in pravi poslancem: „Idite in pogledite naše kolonije!“ A se li ni moglo za tri četrt milijarde zgraditi mnogobrojnih vasi in ustvariti stoterega blagostanja toliko ljudi, koliko se jih sedaj zastoj muči s tajstvom? Neki Nemec pravi celo, da postajajo Poljaki v vseh ozirih svobodni, dočim se Nemci pogrezajo v odvisnost. Zraven pa še nastaja to zlo, da rastejo na zapadu Nemčije velike poljske kolonije.

o Zagrebški vseučiliški rektor Volović — profesor na bogoslovni fakulteti — ni hotel vidimirati proglašenja, ki mu ga je v to svrhu prineslo odposlanstvo hrv. napredne mladine za shod v proslavo Ferrerja. Rektor je rekel, da vidimira, če zgine s proglašenja ime Ferrer. Lep „zaščitnik“ svobodne znanosti!

o Stranke v parlamentu. Sedanji državni zbor nam glede na stranke in njih narodnost predstavlja to-le sliko: Parlament ima sedaj 513 poslancev, ker so dr. Srb (Praga), dr. Dorfmann (Meran) in Pagnini (Trst) odložili svoje mandate. Po narodnosti se delijo poslanci na: Nemcev 230 (1 manje), Čehov 106 (1 manje), Poljakov 80, Malorusov 32, Slovencev 24, Hrvatov 11, Srba 2, Italijanov 18 (1 manje), Romunov 6, nacionalnih Židov 4; skupaj 513 poslancev.

Po sedanji politički konstelaciji so razdeljeni poslanci tako-le: Brezpogojna vladna stranka šteje 160 Nemcev, 56 Poljakov, 10 Italijanov in 6 Malorusov, torej 232 (45%) poslancev. Ob gotovih pogojih more vlada računati še na 16 poslancev poljske ljudske stranke, 14 svobodnih Vsenemcev in na 4 nar. Žide, torej če na 34 (6.6%) poslancev. Opozicijske stranke so: Protivne obstrukciji: socijalni demokrati 87 (17%). V na-

rodnih opozicijskih strankah je: Čehov 71, Malorusov 30, klerikalnih Slovencev 18, Hrvatov in Srbov 13, torej 132 (26%) poslancev. V pogojno opozicijske stranke spadajo: 6 lib. Slovencev in 4 lib. Italijani, torej 10 (2%) poslancev. — Radikalne stranke štejejo 12 Čehov, 1 Poljaka in 5 Nemcev, torej 18 (3.4%) poslancev. Skupaj torej imajo vladne stranke 266 (51.6%) opozicijske pa 247 (48.4%).

o Macedonski ustaš — šolski nadzornik. Otomansko ministerstvo za nauk in bogoslužje je bivšega ustaškega četovodjo Jovanoviča imenovalo za nadzornika vseh bolgarskih in srbskih šol v monastirskem vilajetu. Srbi so vsled tega silno razburjeni, ker Jovanović je na sumu, da je (rojen Bolgar) izvršil več političnih umorov na Srbih. Pri mladoturkih pa ima Jovanović velik ugled, ker je bil vedno znan kot odločen nasprotnik starega režima.

v Nova metoda zdravljenja. Pariški zdravnik dr. Bonnier je napisal v listu „La Revue“ članek, v katerem razpravlja nov način zdravljenja, ki ga je iznašel in preizkusil na 800 bolnikih. On zavzema stališče, da je vsaka bolezen prekinjenje ravnotežja v funkcijah človeškega telesa. Ker pa urejuje silno zamotani sestav človeškega telesa osrednje živčevje, tedaj je jasno, da je treba vsako motenje rednega delovanja tega mehanizma popraviti zopet le potom osrednjega živčevja, t. j. treba je na to življenje neposredno vplivati. Dr. Bonnier je dognal, da se da to s pomočjo posebnega aparata najlažje izvršiti na nosnem sluznem živcu. S tem aparatom on nosni živec žge in poljubno vpliva na to ali ono živčno središče. Razlika je le v tem, na katerem mestu se žilica dotakne, in sicer pravi dr. Bonnier, da se spolne bolezni zdravi takoj ob vходу v nos, nekoliko višje se zdravi srčne bolezni in naval krvi v glavo ter druge krvne bolezni itd. Pri boleznih v prebavilih, vnetju črev itd. se je treba živca dotakniti z žgalnim aparatom še višje v nosu... V zgornjem delu nosa se zdravijo dihalna, a teba je paziti, da se pravilno žge, ker sa inace doseže nasproten uspeh. Na ta način je dr. Bonnier skoro hipno ozdravil mnogo že zastaranih bolezni ter se mu je zdravljenje vobče posrečilo pri 70 odstotkih slučajev. To je čisto ameriško.

v Nova preganjanja na Hrvatskem? Upokojeni podpolkovnik Ahim Kuba-vec v Zagrebu je bil aktiven član srbske stranke. Sedaj ga je sodišče po nalogu državnega pravdnika zaprlo, ker ga sumijo, da je ponaredil oporoko bogatega Zagrebčana. Srbi trdijo, da so povsem drugi uzroki merodajni.

v Ura za slepce. Urarski pomočnik Čauski v Petrogradu je sestavil žepno uro za slepce. Strokovnjaki jo imenujejo hvalevredno iznajdbo. Ura nima kazalcev, pač pa reliefne črke ki se vsako uro premikajo; tako more slepec čas „otipati“.

v Hrvatsko vseučilišče v Chicagu. „Sloven“, ki izhaja v Chicagu v 4 slovanskih jezikih, javlja, da se je osnoval tam narodni hrvatski odbor, ki ima nalogo nabirati prispevke za osnovanje čisto hrvatskega vseučilišča v Chicagu. Nabirati se ima 500.000 kron.

v Špiritisti pričakujejo Lombroso-  
duh. Angleško špiritistično društvo „Julija“, katerem predsednik je g. Stead, objavlja zanimive izjave enega svojih medijev. Društvo ima ime po neki mladi žurnalistiki, ki je pred 17 leti umrla. Dve leti po smrti se je javila Steadu, češ da mu ima povedati važne stvari. Javljala se je skozi 4 medije. O smrti pravi: „Prvi občutek, ki človeka po smrti prevzame, je iznenadenje, da smo mrtvi. Počutimo se prav ugodno in gospodarimo s svojim umom. Nato sledi obup, ker nismo, da ne moremo nikakor delovati niti uveljaviti svoje bistvo. Če se ne izvedejo gotove priprave ni mogoče nikakor s svetom občevati. Izjavila je še, da si večina mrtvih nekaj časa po smrti ne želi nikakih zvez z zemljo. Iz Londona prihaja vest, da italjanski špiritisti pričakujejo Lombroso-  
duh. Bil je namreč tudi on špiritist in je špiritistom obljubil, da se bo po smrti javil. Javil se bo špiritističnemu društvu v Milanu, pri katerem je bil član. Pojav se pričakuje med špiritisti z velikim zanimanjem.

## Štajerske novice.

**o Klerikalna nedoslednost.** „Slovenec“ od zadnjega torka piše: „Tudi stara dunajska židinja (N. F. Presse) kar besni, ker se ji ne bo izpolnila želja, da bi Slovanska jednota s hrupno obstrukcijo podaljšala življenje sedanje vlade in omogočila § 14.“ — To stališče je zagovarjal „Nar. Dnevnik“ z drugim naprednim slovenskim časopisjem vred. Pa zaradi tega smo bili seveda — vladni hlapci in nemškutarji. Sedaj pa je „Slovenec“ sam zlezel v Kanoso pred našim stališčem. Sploh je „Slovenec“ zadnje čase sila redkobeseden. Molčal je na „Den-ove“ očitke, molči o energičnem odporu proti vladi — in nekega dneva bode zginil v — vladni tabor. Klerikalci se ne sme verjeti — to bodo letošnji dogodki znova potrdili.

**Nemško izzivanje v parlamentu.** Nemškonacionalni posl. dr. Silvester je vložil v včerajšnji seji posl. zbornice najni predlog, naj se nemščina proglasi za edini poslovni in razpravni jezik avstr. drž. zbora. Mož je očitno pozabil, da je v drž. zboru s slovensko večino ali pa hoče, kar je verjetnejše, izzivati Slovansko jednoto. Vzrok več, da ne odneha od svojega stališča. Nemška objestnost in prepotenca se mora zavriniti v prave meje! Ako sedaj Slovani pozabijo na svojo moč in se uklonijo — ne bode nemškemu zmago-slavju ne konca ne kraja — in trpeli bomo zlasti mi manjši slovenski narodi. Zato nobenega odnebanja!

**z Jugoslovanski minister.** Pod tem naslovom priobčuje zagrebški „Obzor“ z ozirom na vest, da vlada misli na jugoslov. ministra-rojaka, daljši članek, v katerem se bavi s tem vprašanjem. List pride do zaključka, da sedaj ne gre za to, da bi poedine slovenske stranke spravile svoje zaupnike v kabinet, temveč gre za premeno vladnega sistema in jugoslovanski poslanci naj dobro premislijo, predno opustijo za jugoslovanski portfelj svoje opozicijsko stališče in se ločijo od Čehov. Jugoslovanski minister-rojak bi pomenil pri sedanjih razmerah malo ali nič, saj se vlada niti ne ozira na želje češkega ministra-rojaka, ki ima celo stotino poslancev za seboj! Poprej premeno sistema — potem ministra!

**a Uradna zloraba šoštanjkega občinskega zastopa.** Naši javnosti je dovolj znano, da se vlada v šoštanski občinski hiši kakor v kakem pašaliku. Hans Woschnagg je hujši ko turški paša in c. kr. glavarstvo v Slovenjemgradu pa daje tej nečedni družbi pri vsaki priliki potuho. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je poslal glavar Poigher v šoštansko volilno komisijo ne samo zagrizenih nemškutarjev, temveč je imenoval tudi za vladnega komisarja najstrupenejšega izmed vseh, to je zloglasnega Hauke-ta. Tako izgleda danes nepristranost c. kr. avstrijske vlade. Lumparija, ki pa se je zgodila zadnje dni, presega že vse meje in je začetek anarhije v občini trg Šoštanj. Na uradni deski imenovane občine je bilo nabito, da traja reklamacijska doba za občinske volitve trga Šoštanj od 13. oktobra 1909 do všteti 26. oktobra 1909 in da je imenik v uradnih urah vsakomur vpogled. Že 22. oktobra 1909 je hotel nek volilec v uradnih urah vpogledati v imenik, pisarna pa je bila zaprta. A dne 26. oktobra 1909, to je zadnji dan reklamacij, je bila občinska pisarna celi dan tudi v uradnih urah zaprta. Župana, podžupana in tajnika ni bilo nikjer videti. Poklicana svetovalca dr. Lichtenegger in Orel pa nista hotela odpreti občinske pisarne, niti sprejeti

reklamacij, katere je hotela vložiti naša stranka. Naši volilci so čakali po cele ure v uradnih urah pred zaklenjeno občinsko pisarno. Brzjavilo se je na okrajno glavarstvo v Slovenjemgradu za pomoč. Poigher pa je tudi pri tej lumpariji dal potuho nemškutarji občini v Šoštanju in niti z mezincem ganil. Če bi se godila taka predrzna uradna zloraba v kaki slovenski občini, bi bil gotovo občinski zastop razpuščen in glavar bi šel v zaslužni pokoj. Sedaj ima besedo gosp. namestnik Clary v Gradcu.

**a Sodba o Vošnjakovem konkurzu.** Včeraj v pozni uri se je razglasila razsodba v zadevi konkurza tovarnarja za usnje Ivana Vošnjaka iz Šoštanja. Ivan Vošnjak je oproščen obtožbe zaradi poneverjenja pri posojilnici, ker se je smatralo, da se je šlo za izposojevanje, četudi se isto ni po pravilih izvršilo. Pač je bil Ivan Vošnjak krivim spoznan zaradi pregreška zoper varnost lastnine vsled konkurza v 3 točkah in je bil obsojen na 2 meseca strogega zapora. Oba sina Milan in Vladimir Vošnjak sta bila oproščena. Oproščen je bil tudi g. odvetnik dr. Mayer obtožbe, da je bilsokriv Vošnjakovega konkurza. S tem je zadeva žalostnega in najhujše obsodbe vrednega gospodarstva v šoštanski posojilnici pred kazensko sodnijo končana. Nemci kričijo sicer popolnoma iz političnih vzrokov o tem slučaju, ker hočejo škodovati Slovincem, ne povejo pa koliko nemških konkurzov smo že doživeli na Spodnjem Štajerskem. S posebnim zadoščenjem poudarjamo oprostitev g. dr. Mayerja, ki je vsled neprevidnosti in prevelike zaupljivosti z Vošnjakovim konkurzom britko oškodovan. Razprava je izkazala, da njega ni vodil nikak budoben namen, ampak da je bil le žrtev svoje prevelike — dobrotljivosti; dr. Mayer ostane kot odvetnik v Šoštanju in mi Slovenci želimo lepših časov kakor jih je imel zadnje leto.

**a Gibanje med slovenskimi uradniki.** Med slovenskimi c. kr. poštami in brzojavnimi uradniki se je pričelo jako živahno gibanje, da dobe svoje strokovno glasilo v svojem slovenskem jeziku. Obstoj avstrijsko društvo pošt-nih in brzojavnih uslužbencev; centrala tega društva je na Dunaju, a drugod, kakor v Ljubljani, v Trstu, v Celju, v Mariboru, v Celovcu itd. se nahajajo „lokalne grupe“, ki so vse odvisne od dunajske centrale. Le Čehi imajo svoje samostalno društvo. — Dunajska centrala izdaja za vse svoje člane strokovno glasilo „Posthorn“. To glasilo je obligatorno za vsakega člana, a člani italijanske narodnosti so že lani energično nastopili in dosegli, da jim je centrala, brez občnega zbora dovolila list v njihovem jeziku: „La Cornetta postale“, ki izhaja v Trentu. — Na letošnjem občnem zboru (ki se je vršil na Dunaju pred dvema mesecema) je pa tržaški delegat Jaklič v imenu tržaške lokalne grupe zahteval od centrale, da stori za Slovence, kar je že storila za Lahe, da namreč izdaja za slovenske člane slovensko glasilo. — No, na rečenem občnem zboru ni bilo prišlo do razpravljanja glede te zahteve. Predsedništvo centrale je pa Jakliču zagotovilo, da se ugotovi zahtevi tržaške lokalne grupe, da se pa mora rečena grupa sporazumeti z ljubljansko grupo in pa poskrbeti za delno pokritje stroškov potom nabiranja inseratov. Sporazumljenje z ljubljansko grupo je bilo takoj doseženo, toliko glede kraja, kjer naj izhaja list (Trst), kolikor glede imena lista („Poštni rog“). Poleg tega so pa člani tržaške grupe nabrali — še pred izdajanjem lista — toliko inseratov, da so stroški

pokriti skoraj za  $\frac{3}{4}$ , ostalo svoto — komaj 32 stotink na mesec za vsakega člana — bi morala, kakor je tudi obljubila prispevati centrala. — A sedaj, ko so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih je stavila centrala, noče nič vedeti o svojih obljubah ter se izgovarja, da ne more ustreči zahtevi po slovenskem listu brez občnega zbora. Torej tudi tu nas Slovence zapostavljajo!

**a Kaj dela klerikalni obrambni sklad?** Nabira se zanj celo leto, videli smo v klerikalnih listih izkazane ogromne svote — vkljub temu pa ni nič slišati, da bi se kje kaj storilo koristnega na narodnostni meji. Ali je torej res, da se porablja ta „obrambni“ sklad za klerikalno agitacijo?

**a „Največja sebičnost in najhujše koristolovstvo“** je baje iskati v napredni stranki, piše „Straža“. Očividno se je list zmotil v naslovu. Mislil je gotovo na propadli klerikalni konzum v št. Jurju, ki je imel določilo v pravilih, da pripade v slučaju dobička ves čisti dobiček — farovžu, izgubo pa morajo sedaj plačati kmetje.

**a Iz štajerske odvetniške zbornice.** V imenik odvetnikov se je vpisal g. dr. Vekoslav Kukovec, ki je otvoril odvetniško pisarno v Celju v Koldvorski ulici št. 8.

**a Dr. Petritschek** gre iz Celja, ker je položil sodni izpit in stopi v pisarno odvetnika dr. Kiesewetterja v Slovenjem Gradcu. Celje izgublja svoj nemški značaj.

**a Zveza narodnih društev** bode počenši z novembrom priredila v Celju vsak teden po eno predavanje domačih in izveneljskih predavateljev. Priglasenih je že več veleznanimivih govorov. Podrobnosti še priobčimo.

**a Redni sestanki članov izobraževalnega kluba** se vrše vsak tork v rdeči sobi „Narodn. doma“ v Celju.

**a Ožji odbor Zveze narodnih društev** v Celju je imel včeraj sejo. Sklenilo se je več stvari glede osrednje knjižnice, nameravanih podučnih tečajev, predavanj v Celju in okolici, ustanovitve novih društev in se rešilo nekaj manjših zadev.

**a Zveza slov. napredne mladine** skliče v nedeljo, dne 31. oktobra v Središču mladeniški shod, ki se bode vršil v Zidarijevi gostilni. Začetek ob 3. uri pop. — Novembra meseca se vrše shodi v Grižah, Trbovljah, Bizelskem in Gornjemgradu. Tovariške pozdrave!

**a Odbor Zveze slov. napr. mladine.** Pomotoma smo poročali, da je tov. Gobec Lizika podpredsednica Z. S. N. M.; odbor nas prosi popraviti, da je to tov. Betka Ahtikova iz Celja.

**d Iz Žalca.** Smrt sedlarja Kajnce je napravila v Žalcu in Petrovčah precej razburjenja. Kajnce je bila že pred dvema letoma zadela kap in zdravniki so dognali, da ni popolnoma normalen. Ko se je sedaj obesil, so ga domači našli še živega. Ker je torej nekdo nujno in v strahu zahteval vode, ja mislil pismonosec, ki je bil v bližini, da kje gori in je vse prebivalstvo alarmiral. Za Žalcem so bile tudi Petrovčice na nogah. Ko so ljudje leteli na kup, je pa Kajnc umrl.

**d Iz Zidanega mosta.** Ta teden nas zapuša „slaynoznani“ restavrater kolodvorske restavracije — Skalak! Slovo bode precej težko; različni nemški bratci ga bodejo zelo pogrešali. Saj je bil vzlic češki krvi zmiraž „stramm deutschvölkisch“ in je rad žrtvoval mnogo butelj vina in šampanjca v blagor ogrožene spodnještajerske nemške domovine! In prijatelje zapustiti je tudi hudo! Mogoče bode ob tej priliki povedal g. Bertl, kako je človeku pri srcu, ako mora zgubiti v tako kratkem času kar — dva prija-

telja! Novemu restavraterju g. Pečniku svetujemo in zahtevamo, da si nabavi ljudi, ki razumejo slovenski. Ob enem pozivamo potujoče občinstvo slovensko in hrvatsko, da se poslužuje izključno le svojega jezika. Proč z narodno mlačnostjo! Zahtevajte slovenske jedilne liste in cenike! Seveda, ako se bode še zanaprej dogajalo, da se celo naši vplivni možje in „rodoljubi“ ne upajo ali pa sramujejo govoriti in zahtevati slovenski, potem ne bode pomagalo nobeno tarnanje in jadikovanje!

**z Sovraštvo proti Ploju** gre klerikalcem na Slovenskem Štajerju nad koristi svojih volilcev. Očitni smo jim, zakaj se duhovniški drž. poslanci niso udeležili posvetovanja vseh štajerskih poslancev zaradi primerne zvišanja drž. podpore v svrhu cenejšer krme — in odgovorili so, da niso prišli k posvetovanju zaradi sovraštva proti Ploju. Nemški in slovenski poslanci so se v tej akciji navzlic vsem nasprotstvom: zjedini — slovenski klerikalci pa ne morejo pozabiti svojega nizkotnega nasprotstva v največjo škodo svojih volilcev. To je značilno za ljudi, katerih krščanstvo gre tako daleč; da ubijajo in sede po ječah in katerih „ljubezen“ do kmetov odločuje politično razmerje do dr. Ploja.

**z Prvi doktor montanistike v Avstriji.** V Ljubnem ob Muri je bil v torek promoviran doktorjem montanistike rudarski mojster Bartel Granigg iz Celja. On je prvi svoje vrste v Avstriji in že ima švicarski doktorat prirodoslovne fakultete v Ženevi.

**z Iz poštne službe.** Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo absolviranega jurista Maksa Pauliča iz Celja in absolviranega gimnazijca Ludovika Assenbauerja iz Stare vasi pri Radgoni za poštne praktikante pri glavni pošti v Gradcu. — Poštna aspirantka Olga Dobnik je dobila ekspedijentsko mesto v Nemškem Grebinju.

**a Za učiteljico v Kapelah** pride gca Irma Boštjančič iz Blance in ne Marija Boštjančič, kakor smo pomotoma objavili.

**a Za št. IIj v Slov. gor.** je Südmarkina podružnica v Peggau-Deutschfeistritz poslala 1000 K kot čisti dobiček svoje uspele veselice. Vsoto dobi naselni odbor.

**a Iz Slovenske Bistrice.** Podružnica Südmarke v Slovenski Bistrici bode obhajala 10. novembra 150 letnico Schillerjevega rojstva. Vse se že pridno pripravlja. Pri tem moramo omeniti, da se take prireditve vršijo vedno pri Neuholdu, katerega naši ljudje dobro poznajo.

**a Proti zvišanju tarifov** na južni železnici so protestirali-predvčeraj zvečer člani tržne zadruge z lesom in premogom v Gradcu.

**z Učni minister grof Stürgkh** praznuje v soboto svoj petdeseti rojstni dan. On je posestnik fideikomisov v Obrajni in na Kleku (Halbenrain in Klösch). Rojen je bil 30. oktobra kot prvi sin grofa Stürgkha in matere Eleonore, rojen Meraviglia.

**a Sejmi na Spodnjem Štajerskem.** Dne 30. oktobra se vrši svinjski sejem v Brežicah in 31. na Ptujski gori.

**a Iz Prekopi pri Vranskem.** Obč. zbor „Ljudske knjižnice“ v Prekopi se vrši v nedeljo, 31. t. m. ob 3. uri popoldne v Vraničevi sušilnici. Na dnevnem redu je poročilo pripravljalnega odbora, volitve, vplačevanje udnine ter predlogi in nasveti. Prekopljani! Oklenite se vsi tega prekoristnega društva ter pridite polnoštevilno na občni zbor.

**a Iz Maribora.** Franc Standl, urar v Gornji Radgoni, je pred petimi leti brez denarja pričel urarsko obrt. Naročil si je urarsko blago, katero pa je moral prodajati pod lastno ceno. Temu je sledila sodna izvršitev za izvršitev.

Mariborsko okrožno sodišče ga je sedaj obsodilo radi krive na teden strogega zapora.

**z Mariborska protestantska občina** je praznovala v pondeljek reformacijo in obenem priklopljenje k štajerskemu senioratu. Dočim je imela 1875. leta 164 članov, jih šteje sedaj blizu 2000. No seveda, „za denar ti še dušo prodam“. Sicer še pa Slovenci ne moremo izhajati z večino svoje duhovščine.

**v Justica z zavezanimi očmi.** 18. štev. „D. und Oe. Alpenverein“ poziva čitatelje takole na bojkot: „Zu meiden Hotel, Restaurant u. Café Balkan in Triest! (Eigentum einer slov. Gesellschaft, enthält das Narodni dom“). Prosimo g. pravnika, naj blagovoli javiti, čemu on nam konfiscira, če pišemo slično, ali pa še celo kam bolj milo?

## Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

### Državni zbor.

**o Dunaj, 28. okt.** Draginjska debata se danes nadaljuje. Prvi je govoril Nemec Stöckler, ki se je zavzemal za okrepljenje kmečkega stanu, zahteval „preiskovanje vzrokov splošne draginje“ in branil kmete pred socijalističnimi napadi. Sedaj govori poslanec Kraut. Seja se nadaljuje.

### Demonstracije za drugo češko vseučilišče.

**o Praga, 28. okt.** Prihodnjo nedeljo prirede češki visokošolci shod in po shodu demonstracijski obhod po mestu za drugo češko vseučilišče v Brnu. Enak obhod se namerava prirediti tudi v Brnu.

### Demisija čeških ministrov. Češki deželni zbor.

**o Praga, 28. okt.** „Den“ poroča iz Dunaja, da se bode sobotni minister svet ukvarjal z nemšk. „obrambnimi“ jezikovnimi zakoni; ako sklene, da se predložijo v sankcijo, odstopita oba češka ministra. — S tem pa bode akcija za delazmožnost češ. dež. zbora zelo otežena. Vlada dobro ve, da zahtevajo češke stranke najprej redno poslušajo češki deželni zbor; ta cilj bode imel Bienert tudi pri sedanjih pogajanjih s strankarskimi vodji predvsem pred očmi.

### Umor kneza Ito.

**o London, 28. okt.** Umor kneza Ito je pokazal, da obstoji v Koreji hudo nasprotstvo proti Japoncem. Ti sumijo, da Amerikanci in Rusi podpirajo to gibanje, zategadelj narašča v Tokiju razpoloženje zlasti proti Rusom.

**d Paris, 28. okt.** „Petit Parisien“ poroča dopisnik iz Petrograda, da sta se hotela Ito in Kokovcev dogovoriti o rusko-japonski pogodbi, ki bi stalno odpravila vsa nesporazumjenja na daljnem vzhodu. Najprej je obiskal Kokovcev Ito v Karbinu, kasneje bi pa Ito vrnil Kokovcevu obisk na ruskih tleh in takrat bi se potem dokončala pogajanja.

### Neodvisna stranka popušča v bančnem vprašanju.

**d Budimpešta, 28. okt.** „Egyertetes“ poroča, da je pri včerajšnjem ministerskem svetu izrazil minister Košut svoje prepričanje, da cesar ne popusti nikoli v bančnem vprašanju in da bode treba torej gledati, da se dosežejo vojaške koncesije. On da bode v tem smislu vplival na vodje neodvisne stranke. — Košutu se je zdravje precej zboljšalo.

**z Budimpešta, 28. okt.** O dogodkih v včerajšnjem ministerskem svetu se je izrazil domobranski minister Jekel-falussy: Pogajanje zato ne napreduje,

ker Košut nasprotuje Andrašu, ta pa Košutu. Na tak način ne moremo nikamor naprej.

### Različne vesti.

**z Dunaj, 28. okt.** Sinoči je dospel turško odposlanstvo, ki potuje po Ogrski in Avstriji v poučne svrhe, s posebnim vlakom na Dunaj. Na kolodvoru so jih sijajno sprejeli župan, zastopniki obč. sveta, različnih ministerstev in različnih trgovskih ter obrtnih korporacij. — Danes so Turki prisostvovali vaji požarne brambe pred rotovžem, popoldne pa se peljejo s posebnimi vozovi cestne železnice v Schönbrunn, da si ogledajo menažerijo in grad.

**o Madrid, 28. okt.** Fin. minister bode vložil danes zakonsko predlogo za dovoljenje 77 milj. pezet, ki se bodo porabili za vojne stroške.

**o Bukarešt, 28. okt.** — Včeraj se Blierot ni mogel zaradi pogoška pri motorju dvigniti s svojim letalnim strojem v zrak. Množica gledalcev je bila zaradi tega tako razburjena, da je predrila policijski kordon in napadla lopo z aeroplanom, podrla impresarija na tla in hodila po njem z nogami. Policija peš in na konjih je komaj razgnala ljudi.

### Iz sodne dvorane.

**Na krivih potih.** Ne Črešnjecv in pri Sv. Ani je služila 20 let stara Marija Lepej iz Varoške vasi kot dekla in je razne potrebščine in malenkosti v skupni vrednosti 15 K pokradla svojim gospodinjam. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je blodeče dekle jokaje zagovarjalo, kar pa ni uplivalo na sodnike. Obsodili so jo v trimesečno težko (!) ječo s postom vsakih štirinajst dni. —

**v Sladko vince piti...** Pred mariborskim okrožnim sodiščem sta stala 18 letni Al. Kegl in 19 letni Jož. Slavič iz Stare nove vasi pri Ljutomernu. 11. julija sta si ga bila v Križevcih zdrgimi fanti vred precej privoščila in alkohol je povzročil, da sta ona postala trda, opeka, krepela in noži pa tako gibčni, da so opravljali dobro službo. Anton Prelog in Franc Črnjavič sta odnesla precej hude spomine. Slavič in Kegl bodeata vsak tri mesece sedela v ječi.

### Tržne cene.

27. oktobra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Kupna rezerva se je še poostрила, vsled česar je nastala popolna brezbriznost in je tendenca nazadovala. Cene pri pšenici, rži in koruzi so ostale neizpremenjene; samo oves je 5 vin. ceneji. Ječmen je enak in malo zaželen.

**Sladkor.** Trst, 27. oktobra: Centrifuga Pilés prompt K 33— do K 33½ za odprav. K 33— do K 33¾. Tendencia mirna.

**Sladkor.** Praga: 27. okt. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 2680. Tendencia trdna. — Vreme: hladno in lepo.

**Budimpešta, 27. okt.** Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 145 do 147 vin., mlade, srednje 147—149 v. mlade, lahke 145—149 v. zaloga 24422 komadov. Prignano 155 komadov, odgnano 119. Ostalo torej 24388 komadov. Tendencia mirna.

**Budimpešta, 27. okt.** Pšenica za oktober K —, pšenica za april K 1417, rž za oktober K 0—, rž za april K 1020, oves za oktober K 750, oves za april K 0—, koruza za maj K 682.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti rezervirano, tendenca mrtva. Promet brez podjetnosti. Vreme: lepo.

### Po svetu.

**d Samomor z elektriko.** Rihard Helbig, trgovec iz Lipskega, je splezal na Tirolskem na železni drog, ki nosi električne žice z električno železnico, dotaknil se žice in padel mrtev na tla. Električni tok ga je ubil.

**v Spopad med Arnavti in turško vojno.** Oddelek turške vojske, ki je bil na potu iz Rožaja v Peč, so napadli Arnavti iz vasi Jablanice in Ralovca. Arnavti so potolkli Turke, ki so se razpršili na vse strani. Ko je za ta dogodek izvedel Džavid paša, je poslal iz Peči velik voj s topovi na Arnavte. Ta vojska je najprej uničila vasi Ralovac in Jablanico, na to pa zgrabila iz vsake hiše po enega Arnavta in jih odvedla v Peč, kjer so bili postavljeni pred vojno sodišče. Sodišče je obsodilo na smrt 17 Albancev, ki so bili koj na to ustreljeni. Vojska je pri tej priliki razdejala 11 utrjenih albanskih zatočišč.

**v Zopet „mesaliana“** Grofica Marijeta Lonyay, sorodnica soproga bivše prestolonaslednice Štefanije, grofa Elemjerja Lonyaya se je omožila z nekim Arpadom Kezdivasarhelyjem, ki je bil svoj čas njen gospodarski uradnik. Svoj nameravani zakon sta tako skrivala, da ni nikdo nič slutil o tem. Šele v zadnjem trenutku so poklicali dva neznanca moža za poročne priče. Grofici mož je deset let mlajši in nima nikakega premoženja, njena posestva na Sedmograškem so pa silno zadolžena. Seveda se o tem zakonu mnogo govori.

„iz dežele dobrih šeg“. V Hamburgu so zaprli nekega 33 letnega trgovca in neko 23 letno ženo vrtnarja, v katere hiši so se vršile sadistične orgije, katerih so bila deležna celo 13 letna dekleta.

# Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

## Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

— Vzorci franko. —

## Službeni razpis.

512 2-2

Pri o. kr. kmetijski družbi za Štajersko v Gradcu se odda novo ustanovljeno mesto družega tajnika

za oskrbovanje v delokrog tajništva spadajočih konceptnih del in sicer s 1. januarjem 1910. Plača in pokojnina soglašajo s prejemki IX. plačilnega razreda o. kr. državnih uradnikov; letna plača znaša 2.800 K, aktivitetne doklade 960 K in s pravico do štirih triletnic po 200 K, pri službenem potovanju dnevne dijete 10 K, kilometersko pristojbino po 52 vin., železniško vožnjo v II. razredu, kakor tudi vožnjo do in od kolodvora po državnem potnem normalu. Po enoletnem zadovoljajočem službovanju postane služba definitivna.

Prosilci za to mesto morajo znati popolnoma nemški in slovenski jezik v govoru in pisavi, redno dovršeno šolo in izpit na o. kr. vseučilišču za poljedelstvo, učiteljski izpit za kmetijske šole oziroma doprinesiti ta dokaz v teku prvega leta, kakor tudi opravljenj večletne poljedelske prakse.

Prošnje se imajo vložiti najpozneje do 30. novembra pri centralnem odboru o. kr. kmetijske družbe v Gradcu.

Predsednik: **Attems** m. p.

Glavni tajnik: **Juvan** m. p.

### ZVEZNA TRGOVINA

najstarejša slovenska trgovina s papirjem in risalnim orodjem  
Rotov. ul. 2 v Celju Rotov. ul. 2

1909—10 1909—10

Ugodna prilika za nakup  
šolskih knjig in zvezkov  
Vsak dan od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

### Veda sl. šol. mladine:

SEZNAMEK:

Koprivnik, začetnica II.—IV. berilo  
Černivec, računica I.—III.  
Brinar, čitanka.  
Lantar, računica I.—III.  
Končnik, slovnica.  
Levec, slov. pravopis.  
Schreiner-Bezjak, nemška vadenica I.—III.  
Schreiner-Bezjak, sl. jez. I.—V.  
Schuster, zgodbe.  
Panholzer, velike in male zgodbe.  
Močnik, računica I.—III. stop.,  
kakor tudi vse druge navedene šolske knjige.

### Šolske zvezke

po starem in novem predpisu šolskega sveta.  
Ekspedicija vsak dan ob 6. uri zvečer.  
K množičnemu obisku vabi  
Zvezna trgovina v Celju.

## Dr. Anton Božič

uljudno naznanja, da otvori s 1. novemb. t. l.

# odvetniško pisarno

v Celju, Rotovška ul. 15, I. nadstr.

(nasproti Marijini cerkvi poleg rotovža) ozir. da vstopi kot družabnik v pisarno g. dr. Ljudovika Filipiča, odvetnika v Celju, Rotovška ulica št. 15, I. nadstropje.